

NÄKÖKULMIA PIPLIASEUROJEN LUKUTAITOTYÖHÖN – LISÄTIETOSIVUT

1. Dia Powerpoint-esityksen aloitusdia

2. Dia Mikä Pipliaseura?

Suomen Pipliaseura toimii maailmanlaajuisesti osana Yhtyneiden Raamattuseurojen verkostoa. Työtä tekevät paikalliset pipliaseurat, joiden työntekijät tuntevat paikalliset olosuhteet sekä yhteistyökumppanit ja puhuvat paikallista kieltä äidinkielenään.

Ekumeeninen järjestö: Pipliaseura toimii ekumeenisella pohjalla. Monet kirkkokunnat ja yli puolet evankelis-luterilaisista seurakunnista ovat Pipliaseuran jäseniä.

3. Dia Pipliaseuran työn kautta

- tavoitetaan ihmiset heidän omalla kielellään
- luodaan pohja luku- ja kirjoitustaidolle
- vaikutetaan syrjiviin asenteisiin
- herätetään mielenkiintoa Raamattua kohtaan

Piplian työ keskittyy kolmeen työalaaan, jotka muuttavat maailmaa: raamatunkäännöstyö, lukutaitotyö ja raamatunkäyttö.

Usein raamatunkäännös on vähemmistökielille ensimmäinen kirjoitettu kirja ja näin ollen oman identiteetin elinehto. Raamatunkäännöstyötä seuraa usein lukutaitotyö ja kyseisen kielen aseman paraneminen.

Raamatunkäytön edistäminen tarkoittaa sitä, että Piplia tarjoaa Raamatun sisältöjä ymmärrettävästi, ajankohtaisesti ja matalalla kynnyksellä. Pipliassa halutaan, että Raamattuun on helppo tarttua, että se tuntuu läheiseltä ja omalta. Jokaisen on mahdollista löytää Raamatun sanoma itselleen sopivalla tavalla.

4. Dia Lukutaidottomuus on globaali ongelma

- Joka seitsemäs aikuinen elää ilman lukutaitoa.
- Lukutaidottomalla vaikuttamisen mahdollisuudet omaan elämään ovat kapeat.

- Vaikutus näkyy myös yhteiskunnan tasolla. Ne maat, joissa on vähiten lukutaitoa, ovat myös maita, joissa on köyhimmät ihmiset, eniten yhteiskunnallisia ongelmia ja näköalattomuutta.
- Virallisesti 773 miljoonaa aikuista ei osaa lukea. Todellisuudessa lukutaidottomien määrä on paljon suurempi, ehkä lähes kaksinkertainen.

5. Dia Lukutaidottomuuden syyt

Aikuisen lukutaidottomuuteen on paljon syitä. Kuvassa on listattu niistä yleisimpiä.

- Opetusta ei ole saatavilla lapsen äidinkielellä
- Lasta tarvitaan ansaitsemaan perheen elantoa
- Raskaus keskeyttää koulunkäynnin
- Perheellä ei ole varaa koulupukuihin tai maksuihin
- Perhe ei luota tarjolla olevaan kouluun uskonnollisista syistä
- Kouluun on liian pitkä matka

TEHTÄVÄ: Voit kysyä tässä vaiheessa kuulijoilta, mitä ajatuksia nämä syyt herättävät. Oliko jotain, mitä et ole tullut ajatelleeksi aiemmin?

Lukutaidon saavuttaa parhaiten, kun opetus tapahtuu opiskelijan äidinkielellä. Tämä ei ole itsestäänselvyys, sillä monissa maissa opetusta järjestetään vain valta-asemassa olevalla kielellä. Tilanne vaikuttaa monen vähemmistökieltä puhuvan oppijan koulumenestykseen, johtaa oppimisvaikeuksiin tai jopa koulun keskeyttämiseen.

6. Dia Lukutaidon hyötyjä

Yksittäisen ihmisen elämä muuttuu kirjoitus- ja lukutaidon myötä. Samalla muuttuu maailma: syrjäytettyjen ihmisten asema paranee ja he pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan omaan yhteisöön ja koko yhteiskuntaan. Lukutaito on perusta, jolle kaikki muu oppiminen rakentuu. Se on taito, joka tulee osaksi ihmistä, eikä sitä voi koskaan ottaa pois. Lisäksi lukutaito auttaa yksilöä monessa arkisessa tilanteessa.

- Lukutaito on uuden oppimisen perusta
- Lukutaito mahdollistaa Raamatun lukemisen
- Lukutaito luo tasa-arvoa

- Lukutaitoinen ymmärtää lääkkeiden annostusohjeet
- Varoituskylttien, valistulehtien ja viranomaisohjeiden lukeminen suojelee vaaroilta
- Kännykän käyttö ja tekstiviestit mahdollistuvat
- Tienviittojen lukeminen auttaa pääsemään perille
- Lukutaito lisää työllistymismahdollisuuksia ja on tie ulos äärimmäisestä köyhyydestä
- Vanhemman lukutaito vaikuttaa myönteisesti lasten lukutaitoon ja kouluttautumiseen

7. Dia

Erityisesti naisten kouluttaminen kohentaa perheiden elämää monin tavoin ja monessa sukupolvessa, sillä lukutaidon hyödyt kokenut äiti varmistaa, että hänen lapsensa oppivat myös lukemaan. Lisäksi lukutaitoinen äiti pystyy auttamaan lapsia koulunkäynnissä paremmin.

8. Dia

Suomen Pipliaseura käynnisti Lukutaitoa naisille Afrikassa ohjelman vuonna 2017 pilottihankkeella Malawissa.

Vuonna 2024 lukutaitoluokkia toteutettiin viidessä maassa kuuden eri kieliryhmän parissa: Keniassa turkanan kielellä, Malawissa lomwen ja jaon kielillä, Namibiassa dhimban kielellä, Tansaniassa kagulun kielellä sekä Etiopiassa xamtangan kielellä. Vuonna 2025 mukana on myös Angola.

Ohjelman erityisyys kumpuaa äidinkielisyydestä ja kontekstuaalisuudesta. Opetus tapahtuu aina yhteisön omalla kielellä, ja lukutaitomateriaalit laaditaan pedagogisesti kunkin kielen ominaislaadusta käsin. Vaikka ohjelma tavoittelee ensisijaisesti naisten lukutaitoa, myös miehet saavat halutessaan osallistua lukutaitoluokkiin.

Piplian lukutaito-ohjelman opetus kohdistuu sellaisille vähemmistökansojen kielille, joille on käännetty tai joille ollaan käntämässä Uutta testamenttia tai koko Raamatun. Lukutaito mahdollistaa myös itsenäisen Raamatun lukemisen. Näin raamatunkäännöstyöllä ja lukutaitotyöllä on vahva yhteys.

9. Dia

Kunakin maan Pipliaseurassa on täysiaikainen kansallinen lukutaitokoordinaattori, joka hallinnoi projektia. Paikallisten Pipliaseurojen henkilökuntaa koulutetaan niin, että he pystyvät jatkossa itsenäisesti toteuttamaan laajoja vähemmistökielille suunnattuja lukutaito-ohjelmia.

Lukutaito-opettajat rekrytoidaan yhteistyössä kyläpäälliköiden kanssa. Heitä koulutetaan kaksi kutakin luokkaa kohden. Lukutaito-opettajat ovat paikallisia ja puhuvat vähemmistökieltä äidinkielenään.

Kyläpäälliköt ja paikalliset seurakunnat jakavat sanaa yhteisöissä alkavista lukutaitoluokista. Lisäksi opettajat kiertelevät ovelta ovelle kertoen tulevista lukutaitoluokista ja etsien oppilaita.

10. Dia

Lukutaitoluokat aloitetaan alkeista ja edetään harjoittelemalla lukemista osallistujien elinympäristölle tutuista asioista. Opetusta järjestetään kolmena päivänä viikossa puolen vuoden ajan. Kurssin aikana oppilas saa perustaidot lukemisesta, kirjoittamisesta ja laskutaidosta.

Lukeminen ja kirjoittaminen on pitkäjänteistä harjoittelua vaativa taito. Puolessa vuodessa oppilas taitaa jo aapisen, mutta monimutkaisempaa tekstiä varten tarvitaan lisää harjoitusta. Pipliaseuroissa on kehitetty lisälukutaitomateriaaleja, jotka vahvistavat lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria alkeiden oppimisen jälkeen. Lisäksi paikalliset pipliaseurat järjestävät lukutaitoryhmiä. Lopputavoitteena on kyetä lukemaan vaikeita tekstejä, kuten Raamattua, itsenäisesti.

11. Dia

Lukutaitomateriaalit eli aapiset laaditaan pedagogisesti kunkin kielen ominaislaadusta käsin. Aiheet sidotaan oppilaille tuttuun arjen elämänpiiriin, jolloin ymmärtäminen ja oppiminen on mahdollisimman luontevaa. Lukutaitomateriaaleja tehdään eri aiheista, jolloin on mahdollisuus oppia uusia asioita lukutaidon avulla ja samalla harjaannuttaa lukutaitoa. Lisälukumateriaalit huomioivat myös tasa-arvokysymyksiä.

12.-18 Dia Esimerkkejä lukutaito-ohjelman maista

Seuraavassa kuudessa diassa on kuvia muutaman esimerkkimaan lukutaitoluokista sekä lukutaito-opettajien ja oppilaiden kokemuksia.

TEHTÄVÄ: Kuvia katsellessa voit kysyä osallistujilta, mikä erottaa kuvissa näkyvät lukutaitoluokat suomalaisesta koulusta? Mitä osallistajat ajattelevat opettajien ja oppilaiden kokemuksista?

17. Dia Teoista sanoihin, sanoista tekoihin.

Powerpoint-esityksen päätösdia.